

етапи формування й освітлені особливості генезису принципу. В статтю проаналізовано ряд міжнародно-правових норм в сфері захисту прав ребенка як в мирний, так і в воєнний період, ухвалюючи принцип найкращого забезпечення інтересів ребенка. Проведено порівняльний аналіз норм національних законодавств країн світу, які закріплюють принцип найкращого забезпечення інтересів ребенка. Розглянуто питання впливу принципу на сучасне міжнародне гуманітарне право. Досліджено питання місця й ролі принципу найкращого забезпечення інтересів ребенка в межах інституту захисту ребенка.

Ключевые слова: найкраще забезпечення інтересів ребенка, права ребенка, Декларація прав ребенка 1959 року, стаття 3 конвенції ООН про права ребенка 1989 року, Руководство УВКБ ООН по определению наилучших интересов ребенка 2008 года, защита прав и интересов ребенка во время вооруженного конфликта.

Summary

Olkhova A. The principle of the best interests of the child in international humanitarian law.

The article is dedicated to the study of legal nature, content and development of the principle of the best interests of the child in modern international law in general and international humanitarian law in particular. The author selected the stages of formation and highlighted the peculiarities of origin of the principle. In article it was analyzed a number of international legal norms in child protection sphere both in peacetime and wartime with regard to the best interests of the child. It was made a comparative analysis of the national legislation of the countries of the world, which contain the best interests of the child principle. It was explored the issue of the influence of the principle on the modern international humanitarian law. It was learnt the issue of place and role of the principle of the best interests of the child within the institute of child protection.

Key words: the best interests of child, rights of child, 1959 Declaration of the Rights of the Child, article 3 of the 1989 UN Convention on the Rights of the Child, 2008 UNHCR Guidelines on Determining the Best Interests of the Child, protection of rights and interests of the child in armed conflict.

Отримано 21.03.2013

УДК 341.64

Я. С. ПАСІЧНИК

Ярослав Сергійович Пасічник, аспірант Інституту законодавства Верховної Ради України

ВИРІШЕННЯ МОРСЬКИХ СПОРІВ МІЖНАРОДНИМИ СУДОВИМИ ОРГАНАМИ

Однією з найбільш важливих, доктринально обґрунтованих і конвенційно сформованих галузей міжнародного права є міжнародне морське право. Головними суб'єктами міжнародного права є держави, між якими у процесі міжнародних відносин виникають суперечності, у тому числі з приводу розмежування морських просторів, використання Світового океану та його ресурсів. Значна кількість справ, які подаються на розгляд до міжнародних судових органів, стосуються відносин у сфері морського права, а також регулюються нормами Конвенції ООН з морського права (далі – Конвенції) та іншими міжнародно-правовими актами.

Зазначимо, що проблематика механізму врегулювання і вирішення морських спорів взагалі та міжнародними судами зокрема детально досліджується вітчизняними і зарубіжними юристами-міжнародниками з часу підготовки й прийняття Конвенції ООН з морського права 1982 року. Серед них українські та зарубіжні науковці: Ю. Шемшученко, М. Кулик, І. Авраменко, С. Коваленко, Т. Тревес, Б. Вукас, Д. Андерсон, В. Ріфаген, О. Колодкін, Д. Патрін та ін.

Мета даної статті – дослідження практики вирішення морських спорів міжнародними судовими органами, а саме: Міжнародним Судом ООН і Міжнародним трибуналом з морського права (далі – Трибуналом), встановлення історичних аспектів становлення судових засобів врегулювання міжнародних морських спорів, та аналіз тенденцій і перспектив розвитку правового регулювання вирішення морських спорів.

Універсальним міжнародним судовим органом, а також головним судовим органом ООН, який володіє компетенцією щодо вирішення міждержавних конфліктів та винесення консультативних висновків з питань міжнародного права, є Міжнародний Суд ООН. Правове регулювання його діяльності здійснюється відповідно до Статуту ООН від 26 червня 1945 р.¹ та власного Статуту, який є його невід'ємною частиною.

Міжнародним Судом ООН у процесі своєї діяльності було вирішено низку морських спорів:

- справа щодо рибного промислу між Великобританією і Норвегією (1951 р.);
- справа про острови Менк'ю і Екріхос між Великобританією і Францією (1953 р.);
- делімітація континентального шельфу Північного моря між ФРН і Данією та Нідерландами (1969 р.);
- делімітація континентального шельфу між Тунісом і Лівією (1982 р.);
- делімітація континентального шельфу між Лівією та Мальтою (1985 р.);
- проведення морського кордону у районі затоки Мен між Канадою і США (1984 р.);
- спір щодо сухопутного та морського кордону між Сальвадором і Гондурасом (1986 р.);
- спір щодо розмежування морських просторів між Україною та Румунією у Чорному морі (2009 р.) та ін.²

Роль Міжнародного Суду ООН у вирішенні міждержавних спорів, підтриманні міжнародного правопорядку є досить значна. Серед основних досягнень Міжнародного Суду є те, що він безпосередньо вплинув на становлення основних положень міжнародного морського права у їхньому сучасному розумінні, що знайшло відбиток у Конвенції. Йому належить заслуга у формуванні основ міжнародного права делімітації континентального шельфу і розмежуванні морських просторів.

Міжнародний Суд ООН, застосовуючи норми міжнародного права до конкретних обставин при розгляді спорів між державами, максимально розвиває, поглиблює й конкретизує їх зміст. Ця робота завжди носить творчий характер і є допоміжним засобом для вдосконалення норм міжнародного права.

Процедура провадження у Міжнародному Суді ООН досить ефективна і дає йому змогу виконувати завдання, поставлені світовою спільнотою.

Основним міжнародно-правовим документом, що регулює міждержавні відносини у сфері міжнародного морського права, є Конвенція ООН з морського права 1982 року³. Розглянемо передісторію розробки й прийняття Конвенції як універсального міжнародно-правового акта, метою якого є врегулювання у дусі взаєморозуміння і співробітництва усіх питань, що стосуються морського права, у тому числі врегулювання морських спорів між державами. Витоки Конвенції беруть початок з 1 листопада 1967 р., коли відомий дипломат і професор Арвід Пардо закликав до «ефективного міжнародного режиму на дні морів і океанів»⁴.

У 1970 р. Генеральною Асамблеєю ООН було прийнято дві резолюції, в яких йшлося про принципи, що регулюють режим дна морів і океанів та його надр за межами дії національної юрисдикції, а також про питання скликання третьої Конференції ООН з морського права⁵.

Третя Конференція ООН з морського права проходила у Нью-Йорку, Женеві та Каракасі з 1973 р. до 1982 р., у процесі роботи якої було розроблено проект Конвенції. У березні 1975 р. Робочою групою з підготовки Конвенції було висунуто пропозиції щодо системи врегулювання морських спорів, яке включає: Міжнародний Суд ООН, майбутній Трибунал з морського права та арбітраж. Після наради і обговорення у швейцарському місті Монтре науковці зупинились на так званій «формулі Монтре», запропонованій нідерландським професором В. Ріфагеном, і яка полягала у тому, що сторона (держава-учасниця) Конвенції самостійно при ратифікації або іншому виявленні згоди обирає юрисдикцію того чи іншого органу врегулювання міжнародних морських спорів⁶. У 1976 р. у Нью-Йорку «формула Монтре» була схвалена. Так, майбутній Трибунал мав вирішувати морські спори, що стосуватимуться тлумачення та застосування Конвенції, а справами з морського дна займатиметься спеціальна Палата (Камера).

Конвенція ООН з морського права прийнята 3 квітня 1982 р. і 10 грудня 1982 р. остаточно сформульована та відкрита для підписання, а набула чинності з 16 листопада 1994 р., через рік після ратифікації 60 державами. Окремо було прийнято Угоду про імплементацію Частини XI Конвенції, що містить норми правового регулювання складних питань міжнародного співробітництва у районі морського дна.

Після набуття чинності Конвенцією активізувався процес створення Міжнародного трибуналу з морського права. 1 серпня 1996 р. у Нью-Йорку на нараді держав-учасниць Конвенції відбулись вибори перших суддів Трибуналу. 5 жовтня 1996 р. безпосередньо в Гамбурзі, місті розташування Трибуналу, було обрано Президента, яким став Томас А. Менса (Гана), а віце-президентом – Р. Вольфрум (Німеччина). 18 жовтня 1996 р. відбулось урочисте відкриття Трибуналу у присутності Генерального секретаря ООН Бутроса Бутрос-Галі, міністра закордонних справ Німеччини Клауса Кінкеля, вищих посадовців Міжнародного Органу з морського дна, судді та Секретаря Міжнародного Суду ООН, а також представників понад 67 країн світу. 21 суддя зробили офіційні інавгураційні заяви, пообіцявши виконувати свої обов'язки чесно, сумлінно та неупереджено. Бутрос Бутрос-Галі заявив, що перша сесія нового міжнародного судового органу є «справді історичною подією, оскільки морські спори можуть бути джерелом конфронтації і конфліктів між державами»⁷.

Відповідно до ст. 279 Конвенції держави-учасниці врегульовують будь-який спір між собою щодо тлумачення або застосування цієї Конвенції мирними засобами згідно з ч. 3 ст. 2 Статуту ООН (усі члени ООН вирішують свої міжнародні суперечки мирними засобами таким чином, щоб не наражати на загрозу міжнародний мир та безпеку й справедливність) і з цією метою прагнуть до врегулювання засобами, зазначеними в ч. 1 ст. 33 Статуту (сторони, що беруть участь у будь-якому конфлікті, продовження якого могло б загрожувати підтримці міжнародного миру й безпеки, повинні насамперед намагатися вирішити конфлікт шляхом переговорів, обстеження, посередництва, примирення, арбітражу, судового розгляду, звертання до регіональних органів або угод чи інших мирних засобів на власний вибір)⁸.

Згідно з ч. 1 ст. 287 Конвенції при підписанні, ратифікації цієї Конвенції або приєднанні до неї або в будь-який час після цього держава може вибрати шляхом письмової заяви один або більше із наступних засобів врегулювання спорів щодо тлумачення або застосування цієї Конвенції:

- Міжнародний трибунал з морського права;
- Міжнародний Суд ООН;
- арбітраж, створений згідно з Додатком VII до Конвенції;
- спеціальний арбітраж, створений згідно з Додатком VIII до Конвенції, для однієї або більше категорій спорів, зазначених у цьому Додатку.

Крім цього, окремим елементом системи врегулювання міжнародних морських спорів можна вважати Палату (Камеру) зі спорів, що стосуються морського дна, яка функціонує у складі Міжнародного трибуналу з морського права. Це підтверджується положенням ч. 2 ст. 287 Конвенції, яка передбачає обов'язок держа-

ви-учасниці визнавати компетенцію Палати (Камери) зі спорів, що стосуються морського дна Міжнародного трибуналу з морського права.

За загальним правилом держава-учасниця, що є стороною в спорі, який не охоплюється діючою заявою, вважається такою, що погодилась на арбітраж згідно з Додатком VII (п. 3 ст. 287 Конвенції).

Якщо сторони в спорі не прийняли одну й ту саму процедуру для врегулювання спору, він може бути переданий тільки на арбітраж згідно з Додатком VII, якщо сторони не домовляться про інше (ч. 5 ст. 287 Конвенції).

Держава-учасниця має право обрати один або декілька з вищенаведених засобів шляхом письмової заяви, письмової декларації відповідно до ст. 287 Конвенції і передати на зберігання Генеральному Секретареві ООН.

Варто зазначити, що відповідно до Закону України про ратифікацію Конвенції Організації Об'єднаних Націй з морського права 1982 р. та Угоди про імплементацію Частини XI Конвенції Організації Об'єднаних Націй з морського права 1982 р., прийнятої Верховною Радою України 3 червня 1999 р., Україна заявляє, що відповідно до ст. 287 Конвенції Організації Об'єднаних Націй з морського права 1982 р. вона обирає як головний засіб вирішення спорів щодо тлумачення або застосування цієї Конвенції арбітраж, створений згідно з Додатком VII. Для розгляду спорів щодо тлумачення або застосування Конвенції з питань, пов'язаних з рибпромисловою діяльністю, захистом і збереженням морського середовища, морськими науковими дослідженнями і судноплаванням, включаючи забруднення з суден та забруднення скиданням, Україна обирає спеціальний арбітраж, створений згідно з Додатком VIII.

Україна визнає компетенцію, як це передбачено ст. 292 Конвенції, Міжнародного трибуналу з морського права щодо питань, пов'язаних з негайним звільненням з-під арешту суден або звільненням їх екіпажів.

Пункт 2 Закону містить застереження, що Україна відповідно до ст. 298 Конвенції заявляє, що вона, якщо інше не передбачено окремими міжнародними договорами України з відповідними державами, не визнає обов'язкових процедур, які ведуть до обов'язкових рішень, для розгляду спорів щодо розмежування морських кордонів, спорів, пов'язаних з історичними затоками, та спорів стосовно військової діяльності⁹.

Розглянемо Міжнародний трибунал з морського права як спеціальний міжнародний судовий орган, створений з метою вирішення морських спорів.

Джерелом правового регулювання функціонування Трибуналу є його Статут¹⁰ (додаток № 6 до Конвенції ООН з морського права). Учасниками Статуту і Конвенції на сьогодні є 174 держави¹¹.

На відміну від Міжнародного Суду ООН, який є одним з головних органів ООН, Трибунал функціонує як самостійна міжнародна організація. Відповідно до Резолюції ГА ООН 51/204 від 17 грудня 1996 р. і ст. 3 Угоди про співробітництво йому надано статус спостерігача. Трибунал виступає у якості самостійного суб'єкта міжнародного права. Він уклав низку договорів, зокрема з Німеччиною, щодо свого місця перебування, угоду про співробітництво і відносини між ООН і Трибуналом від 18 грудня 1997 р. та інші угоди.

Місцезнаходження Трибуналу – м. Гамбург (Німеччина), який був обраний представниками держав-учасниць третьої Конференції ООН з морського права шляхом таємного голосування.

У складі Трибуналу функціонує Палата (Камера) зі спорів, що стосуються морського дна, яка володіє компетенцію з розгляду спорів з приводу діяльності у Районі. Також у складі Трибуналу створено чотири спеціальні палати (камери), які розглядають спори на прохання сторін:

- палата спрощеного судочинства – для прискореного вирішення спорів;
- палата зі спорів, що стосуються рибальства (рибного промислу);
- палата зі спорів, що стосуються морського середовища;
- палата зі спорів про делімітацію морських просторів.

При розгляді справ Трибунал застосовує положення Конвенції 1982 р. та інші норми міжнародного права. Рішення Трибуналу є остаточними і виконуються усіма сторонами у справі, при цьому воно має обов'язкову силу тільки для сторін у спорі та лише у даній справі.

Суддею Трибуналу з 1 жовтня 2011 р. є український юрист і дипломат Маркіян Кулик.

Трибунал володіє юрисдикцією розглядати заяви про негайне звільнення затриманого судна або його екіпажу відповідно до положень ст. 292 Конвенції. Якщо спір був належний чином поданий до Трибуналу і якщо Трибунал визнає, що на перший погляд (*prima facie*) він володіє юрисдикцією відповідно до Частини XV і Розділу 5 Частини XI, то може призначити будь-які тимчасові заходи, які він вважає за необхідне за даних обставин для забезпечення відповідних прав сторін у спорі або попередження серйозної шкоди морському середовищу, до винесення остаточного рішення (п. 1 ст. 290 Конвенції; п. 1 ст. 25 Статуту). Крім цього, Трибунал може призначити тимчасові заходи у справі, згідно з ч. 5 ст. 290 Конвенції. Так, відповідно до неї передбачається створення арбітражу для вирішення спору. Якщо протягом двох тижнів з дати прохання про тимчасові заходи сторони не погоджуються передати запит до іншого суду або трибуналу.

Трибунал уповноважений виносити консультативні висновки двох видів. Палата (Камера) зі спорів, що стосуються морського дна, володіє юрисдикцією виносити консультативні висновки на прохання Асамблеї або Ради Міжнародного органу з морського дна (ч. 10 ст. 159 і ст. 191 Конвенції). Безпосередньо Трибунал виносить консультативний висновок на основі інших міжнародно-правових угод. Трибунал може також надати консультативний висновок з правових питань, якщо міжнародною угодою, пов'язаною з цілями Конвенції, передбачено подання до Трибуналу запиту на такий консультативний висновок (п. 1 ст. 138 Правил (Регламенту) Трибуналу)¹².

За підсумками діяльності Трибуналу зазначимо, що ним було розглянуто 17 справ. На сьогодні у провадженні знаходяться дві справи. За категоріями справи поділяються на: негайне звільнення суден – дев'ять, прийняття тимчасових заходів – чотири, а дві справи стосувались інших питань морського права.

Як приклад діяльності Трибуналу, можна навести винесення рішення з негайного звільнення судна «Волга» в грудні 2002 року. Російська Федерація передала на розгляд Трибуналу скаргу на дії Австралії, яка в лютому 2002 р. арештувала російське риболовне судно «Волга», звинувачуючи Росію у незаконному рибальстві в австралійській економічній зоні. Трибунал прийняв рішення про звільнення судна з екіпажем під заставу 1 млн доларів США.

Важливим є те, що документи, які регулюють порядок створення і діяльності Трибуналу з морського права, відображають весь досвід міжнародної юстиції¹³. Конвенція ООН з морського права передбачає комплексну систему правових засобів вирішення міжнародних морських спорів, що виникають у зв'язку з її тлумаченням чи застосуванням. Норми, що становлять цю систему, містяться у положеннях Ч. 15 (Врегулювання спорів) і Додатків V–VIII до Конвенції, а також Розділ 5 Частини XI, яка регулює порядок вирішення спорів і винесення консультативних висновків щодо діяльності в районі морського дна¹⁴.

Погоджуємось з думкою судді Трибуналу у 1996–2005 рр. Б. Вукаса (Хорватія), який пише: «яка б не була визначена роль судового органу у врегулюванні спору, головне у цій ролі – вирішити спір між державами на основі правильного тлумачення відповідних положень права (*correct interpretation of the applicable legal rules*)»¹⁵.

Правопорядок у світовому океані залежить не лише від результатів діяльності Трибуналу, але й від результатів взаємозв'язку його з системою органів ООН, а також Міжнародним Судом ООН¹⁶.

Отже, Міжнародний трибунал з морського права – це спеціальна судова установа, яка покликана розглядати міжнародні спори у сфері дослідження і використання світового океану в інтересах не лише окремих держав-учасниць Статуту, але й, що не менш важливо, в інтересах світового співтовариства. Про авторитет Трибуналу свідчить те, що жодна із таких справ не передавалась на розгляд іншим судам. У цілому діяльність Трибуналу з вирішення морських спорів слугує гарантією дотримання норм Конвенції ООН з морського права і фактором прогресивного розвитку сучасного морського права.

Таким чином, у результаті аналізу діяльності Міжнародного Суду ООН і Міжнародного трибуналу з морського права можна зробити висновок, що судова процедура, здійснювана даними судами, є ефективним засобом мирного вирішення міжнародних морських спорів. Дані судові органи у процесі свого функціонування займаються застосуванням, тлумаченням і розвитком діючих норм міжнародного морського права, основним джерелом якого є Конвенція ООН 1982 року.

¹ Статут Організації Об'єднаних Націй / Представництво ООН в Україні. – К. : Департамент громадської інформації ООН, 2008. – 67 с.

² Офіційний сайт Міжнародного Суду ООН // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.icj-cij.org/>

³ Конвенція ООН з морського права від 10 грудня 1982 р. // [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_057/print1337688575529357

⁴ United Nations General Assembly. Twenty-second session. Official records // [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.un.org/Depts/los/convention_agreements/texts/pardo_ga1967.pdf

⁵ Резолюції ГА ООН – A/RES/2749 (XXV), A/RES/2750 (XXV) // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.un.org/ru/documents/>

⁶ Adede A.O. The System for Settlement of Disputes under the United Nations Convention on the Law of the Sea: a Drafting History and a Commentary / A.O. Adede. – Brill, 1987. – P. 53.

⁷ [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.itlos.org/fileadmin/itlos/documents/press_releases_english/press_release_en_2.pdf

⁸ Статут Організації Об'єднаних Націй / Представництво ООН в Україні. – К. : Департамент громадської інформації ООН, 2008. – С. 25.

⁹ Про ратифікацію Конвенції Організації Об'єднаних Націй з морського права 1982 року та Угоди про імплементацію Частини XI Конвенції Організації Об'єднаних Націй з морського права 1982 року: Закон України від 3 червня 1999 року // ВВРУ. – 1999. – №31. – Ст. 254.

¹⁰ Офіційний сайт Міжнародного трибуналу з морського права // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.itlos.org/>

¹¹ International Tribunal for the Law of the Sea: basic texts : Statute of the Tribunal, United Nations Convention on the Sea, Rules of the Tribunal, and other documents. – Martinus Nijhoff Publishers, 1999. – 724 p.

¹² Правила Міжнародного трибуналу з морського права // [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.itlos.org/fileadmin/itlos/documents/basic_texts/Itlos_8_E_17_03_09.pdf

¹³ Коваленко С. Г. Компетенція Міжнародного Трибунала по морському праву : автореф. дисс. ... канд. юрид. наук : 12:00:10 «Міжнародне право. Європейське право» / С. Г. Коваленко. – 2008. – С. 3.

¹⁴ Конвенція ООН з морського права від 10 грудня 1982 р. // Там само.

¹⁵ Vukas B. The Law Of The Sea: Selected Writings // Budislav Vukas. – Martinus Nijhoff Publishers, 2004. – P. 41.

¹⁶ Коваленко С. Г. Вказана праця. – С. 6.

Резюме

Пасічник Я. С. Вирішення морських спорів міжнародними судовими органами.

Статтю присвячено дослідженню практики вирішення морських спорів міжнародними судовими органами. Розглядаються історичні аспекти становлення судових засобів врегулювання міжнародних морських спорів, правовий статус і юрисдикцію

міжнародних судових органів, що здійснюють судовий розгляд морських спорів. Аналізується діяльність Міжнародного Суду ООН і Міжнародного трибуналу з морського права на сучасному етапі розвитку міжнародного права, здійснено огляд винесених ними рішень. Дані судові органи у процесі свого функціонування займаються застосуванням, тлумаченням і розвитком діючих норм міжнародного морського права. Судова процедура, здійснювана міжнародними судами, є ефективним засобом мирного вирішення міжнародних морських спорів.

Ключові слова: міжнародне морське право, вирішення морських спорів, судовий розгляд, Міжнародний Суд ООН, Міжнародний трибунал з морського права, Конвенція ООН з морського права, негайне звільнення судна.

Резюме

Пасечник Я. С. Разрешение морских споров международными судебными органами.

Статья посвящена исследованию практики разрешения морских споров международными судебными органами. Рассмотрены исторические аспекты становления судебных средств урегулирования международных морских споров, правовой статус и юрисдикция международных судебных органов, что совершают судебное разбирательство морских споров. Анализируется деятельность Международного Суда ООН и Международного трибунала по морскому праву на современном этапе развития международного права, совершено обзор вынесенных ими решений. Данные судебные органы в процессе своего функционирования занимаются применением, толкованием и развитием действующих норм международного морского права. Судебная процедура, совершаемая международными судами, есть эффективным средством мирного разрешения международных морских споров.

Ключевые слова: международное морское право, разрешение морских споров, судебное разбирательство, Международный Суд ООН, Международный трибунал по морскому праву, Конвенция ООН по морскому праву, незамедлительное освобождение судна.

Summary

Pasichnyk I. International Judicial Settlement of Maritime Disputes.

Article is devoted to the research of the international judicial settlement of maritime disputes. The historical aspects of becoming a legal means of international settlement of maritime disputes, legal status and jurisdiction of international judicial bodies, which into practices judicial settlement of maritime disputes are examined. The activity of the International Court of Justice and the International Tribunal for the Law of the Sea on the modern stage of development of international law is explored, their decisions is reviewed. These courts during its functioning involved the use, interpretation and development of existing international maritime law. Judicial procedure, performed by international courts, there is an effective means of peaceful settlement of international maritime disputes.

Key words: international law of the sea, maritime disputes settlement, judicial settlement, the International Court of Justice, the International Tribunal for the Law of the Sea, United Nations Convention on the Law of the Sea, prompt release of vessels.

Отримано 18.02.2013

УДК 347.962

Б. О. ПРОКОПЕНКО

*Богдан Олександрович Прокопенко, аспірант
Національного університету «Юридична академія
імені Ярослава Мудрого»*

МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ДОБОРУ КАНДИДАТІВ НА ПОСАДУ СУДДІ

Джерела організації сучасної судової системи обов'язково виокремлюють правові акти, норми і принципи міжнародного права, які здійснюють вплив на проведення судової реформи в Україні. На сьогодні зростає актуальність гармонізації законодавства України з правовими системами країн Європи. Членство нашої держави в міжнародних організаціях, таких як ООН і Рада Європи, ратифікація базових для цих організацій документів є суттєвими зовнішніми факторами, що впливають на формування основних начал побудови судової системи й діяльності судів¹.

У зв'язку з прагненням України до інтеграції з Європейськими співтовариствами, питання міжнародних стандартів досліджувалися багатьма науковцями, однак Міжнародні стандарти є актуальними і для практичних працівників. Серед авторів, які досліджували проблему міжнародних стандартів добору кандидатів на посаду судді, можна назвати таких: С. В. Бігун, Т. В. Галайденко, О. В. Гончаренко, В. В. Городовенко, А. П. Закалюк, В. В. Захаров, М. І. Клеандров, І. Є. Марочкін, А. М. Марцинкевич, І. Б. Михайловська, Л. М. Москвич, І. В. Назаров, Т. Н. Нешатаєва, В. В. Пейсиков, Н. В. Радутна, І. Л. Самсін, А. О. Селіванов, Л. В. Скоромоха, І. Я. Фойницький та ін.

Метою статті є дослідження міжнародних стандартів добору кандидатів на посаду судді, порівняння нормативно-правових актів України та положень міжнародних норм, а також виявлення недоліків і прогалин положень законодавства та пошук шляхів удосконалення цього питання.